

Gemeenten gaan duurzaam groen inkopen

"In 2010 gaat de overheid duurzaam inkopen!" wordt er geroepen. Maar wat betekent dat precies? Gaan gemeenten anders inkopen en aanbesteden? En hoe zit dat in de groensector? Wat gaan hoveniers en groenvoorzieners hiervan merken? In dit artikel een toelichting.

Het Rijk heeft zich als doel gesteld om in 2010 volledig duurzaam in te kopen en aan te besteden. Voor gemeenten geldt een doelstelling van 75% en provincies en waterschappen 50%. Jaarlijks besteden de gezamenlijke overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) circa 40 miljard euro aan de inkoop van goederen, werken en diensten. Door als overheden duurzaam in te kopen, krijgt de markt voor duurzame producten een stevige impuls. Senter-Novem ontwikkelt in opdracht van het Ministerie van VROM duurzaamheids-criteria voor al die productgroepen, van kantoorartikelen en schoonmaak tot lantaarnpalen, bruggen én groenvoorzieningen!

Al wel of nog niet verplicht?

Afgelopen december zijn de criteria voor duurzaam inkopen van Groenvoorzieningen gepubliceerd. Vanaf het moment van publicatie zijn de criteria ook al van toepassing, en niet pas in 2010, zoals veelal wordt gedacht. Dat betekent dat met aanbesteden van groen(onderhoud), opdrachtgevers nu al de duurzaamheidseisen kunnen opnemen. Dat betekent niet dat gemeenten verplicht zijn om het groen nu al duurzaam aan te schaffen. Gemeenten hebben zichzelf vastgelegd om qua duurzaam inkopen in eerste instantie 75% te halen en zijn op dit moment dus nog vrij om te kiezen met welke productgroep zij aan de slag gaan. Ze kunnen nog een beetje schuiven: sommige productgroepen al voor 100% duurzaam inkopen en andere nog even laten liggen. Vanaf 2015 hebben gemeenten zichzelf verplicht om dit op te schroeven naar 100%, dus dan zullen alle gemeenten de eisen van duurzame groenvoorzieningen opnemen.

Wat zijn de criteria voor groenvoorzieningen?

Verplichte geschiktheidseisen waaraan alle aanbieders moeten voldoen zijn:

1. een bepaald niveau van interne milieuzorg waarbij onder andere geregeld moet zijn dat de milieuwetgeving wordt nageleefd, er milieumaatregelen worden genomen, het personeel kennis van milieuzorg heeft en er gemonitord wordt. Uitdrukkelijk wordt gemeld dat een ISO14001 certificaat niet verplicht is, dit zou een te groot concurrentievoordeel geven aan de grote bedrijven en het MKB sterk benadelen. Maar alle aanbieders moeten wel verklaren en kunnen aantonen dat men aan de eis voldoet.
2. voldoende vakbekwaamheid doordat voldoende medewerkers beschikken over het vereiste niveau van Hovenier (conform de CAO van de Hovenierssector). Aanbieders moeten verklaren en kunnen aantonen dat voldoende daadwerkelijk in te zetten medewerkers de juiste opleiding hebben. Tevens wordt gemeld dat het Certificaat Groenkeur hierbij ook voldoet.

De verplichte minimumeisen die in alle aanbestedingen opgenomen moeten zijn:

1. een berekening met de jaarlijkse beheerskosten (ook voor duurzame beheersaspecten) apart gespecificeerd.

2. minimaal 75% van de te gebruiken boomkwekerijproducten (hieronder verstaat men bos- en haagplantsoen, bomen en -onderstammen, rozenstruiken, coniferen, heesters klimplanten en vaste planten) moeten geteeld zijn volgens bepaalde richtlijnen van Milieukeur of EKO-keur. De keurmerken zijn juridisch gezien niet af te dwingen, maar uit de certificeringschema's heeft men een aantal essentiële onderdelen gehaald (een lijst van toegestane gewasbeschermingsmiddelen en bemesting) waardoor ook bedrijven zonder deze certificaten kunnen voldoen. SenterNovem heeft de sector onderzocht en geconstateerd dat het nu haalbaar is om aan 75% van de door de overheid ingekocht plantmateriaal (op basis van budget) duurzaamheidseisen te stellen. Men erkent dat er voor een aantal categorieën minder duurzaam aanbod beschikbaar is. Maar omdat het aanbod snel groeit en de implementatie geleidelijk plaatsvindt, stelt men dat bedrijven voldoende tijd hebben om aan de duurzame eisen te voldoen.
3. geen gebruik van organische of kunstmeststoffen, tenzij de noodzaak wordt aangetoond door een bodemonderzoek (bij voorkeur niet ouder dan 3 jaar).
4. geen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, tenzij na uitdrukkelijke toestemming op een gelimiteerd aantal kruiden, ziekten en plagen. In het document is dit gelimiteerd tot reuzenberenklauw, kweek, Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik, iepziekte en de eikenprocessierups. Voor sportvelden worden speciale eisen gesteld.
5. indien de gemeente werkt met beeldgericht onderhoud is hier ook een aanvullende eis voor opgenomen.

Daarnaast kunnen gemeenten zelfstandig besluiten nog aanvullende gunningcriteria op te nemen. Het document geeft hiervan een aantal voorbeelden en een weging hoe aan het voldoen aan deze criteria extra punten kunnen worden toegekend.

En wat nu?

Duurzaam inkopen en aanbesteden van groenvoorzieningen kan een complexe aangelegenheid zijn. Gemeenten kiezen er op dit moment vaak nog voor om ervaring op te doen in eenvoudiger te behappen productgroepen zoals schoonmaak,

catering of kantoorartikelen. Maar de vraag klinkt al meer en meer door in de markt en gaat alleen maar toenemen. Ook andere organisaties zoals Hogescholen, agentschappen en enkele grote bedrijven hebben al aangegeven te willen gaan werken volgens de criteria duurzaam inkopen. Om u goed voor te bereiden is het aan te bevelen het document 'Criteria voor duurzaam inkopen van groenvoorzieningen' door te nemen, deze is te vinden op www.senternovem.nl/duurzaaminkopen/criteria. U zult zien dat er ook andere criteriadocumenten relevant zijn, bijvoorbeeld 'Straatmeubilair' en 'Reiniging Openbare Ruimte' en 'Inhuur/aanschaf mobiele werktuigen'. Op www.marktplaatsduurzaaminkopen.nl kunt u zich laten registreren als aanbieder van duurzame producten en diensten, opdrachtgevers kunnen deze database gebruiken bij het selecteren van aanbieders. ■

Extra voor leden

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Ledencontact via ledencontact@vhg.org of 030 659 56 50 of met Henriëtte Former van MKB helpdesk via henriette.former@dhv.com of 033 468 2911.